

Một số mẫu chuyện về Bác Hồ ở Việt Bắc

NÔNG QUỐC CHẤN⁽¹⁾

Xin nước lại được lửa

Một buổi chiều mùa thu năm 1949.

Mấy trăm cán bộ gái, trai học trường Nguyễn Ái Quốc đang chăm chú nghe thầy giảng bài. Từ dưới chân núi, có mấy bóng người đi lên. Nhiều con mắt hướng ra cửa sổ. Có tiếng xôn xao:

– Bác đến! Bác đến!

Bỗng cả lớp học nhộn nhịp hẳn lên, hô vang:

– Hồ Chủ tịch muôn năm! Hồ Chủ tịch muôn năm!

Bác đội chiếc mũ lá cọ, mặc bộ quần áo bộ đội nhuộm màu lá cối, chiếc khăn mặt vắt trên vai...

(1) Nguyên Thứ trưởng Bộ Văn hóa.

Tiếng hoan hô vẫn chưa dứt, Bác nhanh nhẹn bước vào hội trường. Đồng chí bảo vệ đón lấy mũ và gậy của Bác. Bác cầm khăn lau mồ hôi. Hai ống quần xắn vắn để nguyên.

Trời nóng, Bác ngồi quạt và nói với đồng chí bảo vệ:

– Chú cho Bác xin cốc nước!

– Vâng ạ!

Đi ra vài phút, đồng chí bảo vệ trở vào, bật lửa mời Bác hút thuốc. Bác điềm nhiên mở hộp thuốc lấy một điếu châm lửa.

Sau đó Bác vui vẻ ôn tồn nói:

– Các cô các chú xem, Bác xin một cốc nước, chú ấy lại bật lửa mời Bác hút thuốc! Như vậy là tại Bác nói không rõ hay tại chú ấy nghe nhầm? Cho nên khi vận động quần chúng làm một việc gì, cấp trên phải nói rõ nhiệm vụ, cấp dưới phải nghe cho tường tận, làm cho đúng. Cán bộ phải tìm hiểu nguyện vọng của nhân dân. Chớ có làm kiểu này: dân xin nước, cán bộ lại cho lửa!...

Tiền Cự Hồ

– Thưa Bác, giấy bạc Việt Nam ta có bao nhiêu vàng bảo đảm ạ?

Giữa một cuộc họp rất đông người, một đồng chí cán bộ hỏi Bác như thế. Bác nói lại:

- Chú là cán bộ ngành nào?
- Thưa Bác, cháu là cán bộ ngân hàng ạ!
- Thế chú đã học qua những điều cần biết về kinh tế tài chính chưa?
- Thưa Bác, cháu đã học qua ạ.
- Vậy chú trả lời xem nào?

Đồng chí này nói dông dài, lúng túng... Những người ngồi quanh tỏ vẻ sốt ruột.

Bác bảo:

– Chú nói nhiều vấn đề rồi, nhưng đã quên mất một điều đơn giản mà hệ trọng: đó là bí mật. Nước nào cũng có những điều bí mật của mình. Bí mật về sách lược đấu tranh chính trị, ngoại giao, về kế hoạch quân sự, về kinh tế, tài chính, v.v... Nhân dân các dân tộc Việt Nam rất tin ở Đảng, ở Chính phủ, ở Cụ Hồ. Thế đồng bào ta đã chẳng nói “tiên Cụ Hồ” có cả nhân dân, cả đất nước bảo đảm đó sao?

Đoàn kết toàn dân phụng sự Tổ quốc

Hồi ấy là cuối tháng Hai năm 1951.

Đoàn đại biểu Đảng bộ tỉnh Bắc Kạn đi dự Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ hai của Đảng được

nửa chừng thì Trung ương giao nhiệm vụ cho trở về địa phương ngay. Sửa chữa đường cầu, huy động dân công là hai việc lớn và nặng nề nhất lúc đó. Hầu hết các cán bộ của tỉnh phải ra mặt đường và các trạm vận tải.

Đêm khuya.

Văn phòng tỉnh ủy nhận được bức điện “mật” của anh Trần Đăng Ninh.

Các ủy viên chấp hành tỉnh ủy có mặt ở các cơ quan gần đó lập tức được tập hợp lại và đến ngay địa điểm huyện ủy Bạch Thông. Chúng tôi được biết chắc là có công việc gấp rút. Đúng thế. Từ mờ sáng, chúng tôi đến nơi hẹn. Đồng chí bí thư nói nửa úp nửa mở rồi phân công gọn cho từng người:

– Có đại diện Trung ương về báo cáo Nghị quyết mới của Đại hội Đảng. Hai giờ chiều, chúng ta cố gắng tổ chức một cuộc mít tinh...

Nhận việc xong, chúng tôi chia nhau đi các ngả. Theo lời dặn của đồng chí bí thư, đúng 12 giờ trưa, chúng tôi phải tập trung xong số cán bộ, chiến sĩ và đồng bào các dân tộc, khoảng năm trăm người, tại nơi đã định. Từ lâu ít khi tổ chức mít tinh, nay biết tin có “đại biểu Trung ương” về thăm và nói chuyện, nên khi được mời ai cũng không chịu bỏ mất dịp

hiếm có này. Chúng tôi không gặp trở ngại gì, chỉ có một điều đáng lo là không giữ được bí mật tuyệt đối. Vì khi đi vận động đồng bào, một số đồng chí đã dám đoán liệu là “đi họp sẽ thấy ai... nghe ai...”. Một số cụ già người Dao, người Nùng, người Tày có công với cách mạng, với kháng chiến, biết tin đã vội lên nương dỡ lấy những củ sắn to, vào vườn chặt lấy buồng chuối chín, để mang theo làm quà dâng lên “đại biểu Trung ương”.

1 giờ 30 phút. Chúng tôi nhận được gần một trăm câu hỏi về Đảng Lao động Việt Nam. 2 giờ kém 5 phút. Anh chị em thanh niên tạm dừng lại các bài hát. Cả khu rừng lúc này náo nức, nhộn nhịp bao nhiêu thì giây phút này thật là im lặng, trang nghiêm. Hồi họp, đợi chờ.

Từ cửa rừng, một đoàn người tiến vào.

– Đảng Lao động Việt Nam muôn năm!

– Hồ Chủ tịch, người sáng lập và rèn luyện Đảng ta, muôn năm!

Tiếng hô như rung cả đôi cây. Người đi thứ hai, đầu trần tay cầm tờ báo *Nhân dân* mới, nhìn về chỗ đông người vẫy vẫy.

– Bác Hồ! Bác Hồ!

– Đúng rồi, Bác Hồ!

Người ta giành nhau chỗ ngồi để thấy Bác. Đội ngũ không còn tề chỉnh như lúc ban đầu nữa. Mấy hàng dây chằng ngang dọc trước lễ đài sắp đứt đến nơi! Mấy đồng chí công an chạy lên chạy xuống như van, như nài mọi người:

– Hãy giữ trật tự! Giữ trật tự!

Bác rất thông cảm, Bác bảo:

– Các chú dỡ hàng dây ngăn này đi!

Miệng nói tay làm, Bác nhổ hai cọc trước mặt, quần chúng liền tiến vào sát Bác.

Bác không lên lễ đài. Như thường lệ, Bác đứng dưới tươi cười, dang hai tay ra hiệu trước quần chúng. Thế là mấy trăm người ngồi xuống một cách trật tự, vui sướng. Bác nói chuyện luôn:

– Các cụ, các đồng chí và đồng bào đã nghe tin về Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ hai của Đảng ta chưa?

– Đã ạ!

Bác nói tiếp:

– Từ ngày 11 đến ngày 19 tháng Hai vừa qua, Đảng ta đã họp Đại hội Đại biểu lần thứ hai. Đại hội có 158 đại biểu chính thức và 53 đại biểu dự thỉnh, thay mặt cho trên nửa triệu đảng viên của các Đảng bộ Trung, Nam, Bắc và cả nước đã về họp...

Bác nói ngắn, giản dị, dễ hiểu. Nói xong một đoạn, Bác dừng lại hỏi người nghe:

– Có đồng chí nào hỏi gì không?

Một đồng chí người Dao có tuổi, nói tiếng Kinh chưa sôi đứng lên:

– Kính thưa Bác, xin Bác nói tóm tắt tôn chỉ, mục đích, nhiệm vụ của Đảng Lao động Việt Nam ta là gì ạ!

Nghe câu hỏi có vẻ lí luận, Bác hỏi lại:

– Chú có phải cán bộ tuyên huấn không?

Mọi người cười. Bác cũng cười. Không chờ câu trả lời của đồng chí vừa nói, Bác tiếp:

– Lúc này, Đảng Lao động Việt Nam có nhiệm vụ đoàn kết toàn dân, phụng sự Tổ quốc. Nghĩa là: Đảng đoàn kết toàn Đảng, toàn dân, toàn quân đánh đuổi bọn đế quốc xâm lược, giành độc lập và thống nhất thật sự cho dân tộc, xóa bỏ những tàn tích phong kiến và nửa phong kiến, làm cho người cày có ruộng, phát triển chế độ dân chủ nhân dân, gây cơ sở cho chủ nghĩa xã hội...

Thế là, từ hình thức long trọng của cuộc mít tinh được biến thành cuộc gặp gỡ thân mật và chan hòa, sinh động giữa lãnh tụ và quần chúng. Được gặp Bác, đồng chí nào cũng nhận thấy điều đó.